

INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk:

2021-013584

Datum B&W-vergadering:

24 oktober 2023

Onderwerp:

Actualiteiten windenergie

Kennis nemen van:

Actualiteiten windenergie

Status advies:

Openbaar

Argument: (indien niet openbaar)

N.v.t.

Portefeuillehouder:

Wethouder Rik van den Dam

Betrokkenen bij voorstel extern:

ODRA & gemeente Neder-Betuwe

Betrokkenen bij voorstel intern:

Duurzaamheid (TSP)

Bijlagen:

- Besluit GS bevoegd gezag Windpark Midden-Betuwe

1. INLEIDING

Binnen enkele weken ontvangt u de Omgevingsagenda. Hierin staat welke thema's geagendeerd worden voor actualisatie van de 'Omgevingsvisie Overbetuwe 2040'. Op 26 september 2023 spraken we met u [in een RTGC](#) over de inzet, op basis van het [Plan van Aanpak](#). Al eerder deelden we [ons voornemen](#) om hierbij het onderdeel 'Energielandschap' te herijken. Graag informeren we u in deze memo over ontwikkelingen op het gebied van windenergie die hierbij relevant zijn.

2. WINDBELEID PROVINCIE

De provincie Gelderland stelde in 2021 de Regionale Energie Strategie (RES) vast. Tezamen met 16 gemeenten en 3 waterschappen. Het nieuwe provinciale windbeleid wordt op de RES gebaseerd, zodat hun Omgevingsverordening overeenkomt met de RES. Verwacht wordt dat Provinciale Staten hierover eind 2024 beslissen. De provincie voert daarvoor 3 milieu-onderzoeken uit:

- Samen met de gemeenten werkt de provincie samen aan de 'planMER RES GMR Arnhem-Nijmegen'. Na verschijning van het advies van de commissie m.e.r, wordt deze definitief. [In juni 2023 informeerden wij u daar al over.](#)
- Voor de andere 5 Gelderse RES-regio's voert de provincie deze planMER nu ook uit. De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen liep hierop vooruit. Verwacht wordt dat deze planMER medio 2024 gereed is. De uitgangspunten die de provincie hierbij hanteert, zijn vrijwel identiek aan de aanpak die in onze regio is gebruikt.
- De provincie voert parallel nog een planMER uit, genaamd 'Windenergie Veluwe'. Deze gaat specifiek in op de effecten van windenergie op de Wespendif. De populatie van deze beschermde roofvogel maakt dat er géén windturbineparken binnen 1 kilometer van de Veluwe mogen én slechts één of twee binnen een straal van 8 kilometer. De verwachting is dat deze planMER in april 2024 gereed is.

Verdieping Wespendif

Milieueffecten zijn straks één van de criteria waarop de keuze wordt gemaakt of er één of twee windturbineparken binnen de 8-kilometer-zone worden toegestaan én op welke plek die dan gesitueerd worden. Immers, het betreft een verdeelvraagstuk van 8 RES-regio's in Overijssel, Flevoland, Utrecht en Gelderland. Ergens tussen april 2024 (planMER) en eind 2024 (verordening) zal blijken welke regels hierbij gehanteerd worden. In de eerste helft van 2026 kunnen deze regels geactualiseerd worden n.a.v. een onderzoek naar mitigerende maatregelen. Als deze dan voldoende effectief blijken, wordt de te verdelen ruimte groter en zijn er meer windturbineparken mogelijk in de betreffende zone.

3. NATIONALE WINDTURBINEBEPALINGEN LEEFOMGEVING

In 2021 heeft de Raad van State de milieuregels voor windturbines in het Activiteitenbesluit buiten werking gesteld. De verwachting was dat het Kabinet in september een voorstel zou doen voor nieuwe milieunormen, op het gebied van geluid, slagschaduw en externe veiligheid. Deze zijn op 12 oktober 2023 gepubliceerd; tot en met 22 november 2023 ligt het '[Ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving](#)' ter visie. Na de internetconsultatie is vervolgens de verwachting dat de nieuwe regels op zijn vroegst halverwege 2024 in werking treden. De nieuw voorgestelde normen gaan in essentie uit van:

- Geluid: standaardwaarde 45 dB L_{den} en 39 dB L_{night} , grenswaarde 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} .
- Slagschaduw: maximaal 6 uur per jaar en maximaal van 20 minuten per dag.
- Externe veiligheid: plaatsgevonden risico voor kwetsbare gebouwen is 1×10^{-6} .
- Afstandsnorm: minimaal 2 maal de tiphoogte tot windturbinegevoelige objecten.

4. ZOEKGEBIED PARK15

In RES en Omgevingsvisie ligt ten noorden van Park15 een zoekgebied waar een windturbinepark voorzien is. Hierover hebben we als gemeente eerder al in hoofdlijnen contractuele afspraken gemaakt met Park15 Logistics. Zij werken hierbij samen met K3 Delta, VGP, Goodman en Lidl. Deze laatste coördineert en is eerste aanspreekpunt voor het initiatief. Zij zijn voornemens in december 2023 een aanvraag te doen voor maximaal 4 turbines, aansluitend op het reeds gerealiseerde Windpark Nijmegen-Betuwe.

Omdat de locatie buiten de 8-kilometer-zone ligt van de Wespandief, hoeft hiermee geen rekening te worden gehouden. Milieunormen op het gebied van geluid, externe veiligheid en slagschaduw natuurlijk wel. In afstemming met de omgevingsdienst, analyseren wij de concept-normen en kijken of en hoe deze toegepast kunnen worden bij een besluit over vergunningen in Park15. U besluit hierover als bevoegd gezag en kunt dit zo bezien in relatie tot de herijking van het beleidskader wind (het 'energielandschap' in de Omgevingsvisie).

Het initiatief bij Park15 maakt het mogelijk tegelijkertijd ook te kijken naar praktische toepassing van procesparticipatie en lokale participatie. Dit conform de participatiegerichte acties in paragraaf 3.2 van de 'Routekaart Duurzaam Overbetuwe', inclusief de daar opgenomen duidelijke borging van 50% lokale participatie. De komende maanden geven wij hiermee uitvoering aan uw motie ['50% lokaal eigenaarschap duurzame energie'](#), waarbij we tevens de koppeling maken met uw motie ['Socialiseren grondvergoeding bij windmolenparken'](#). Met de concrete ervaringen die we hierbij opdoen op deze specifieke locatie, is het vervolgens mogelijk de stap te maken naar een methodiek of aanpak voor de gehele gemeente dat (in onderlinge samenhang) ingaat op procesparticipatie, lokale participatie en socialisatie grondvergoedingen.

5. ZOEKGEBIED MIDDEN-BETUWE

In RES en Omgevingsvisie ligt ten westen van Andelst en Zetten een zoekgebied waar ideeën leven over realisatie van windturbineparken. In het verleden hadden we hierover intentieovereenkomsten met de Maatschap Betuwemolen en de corporatie Betuwewind. Deze overeenkomsten zijn eind 2021 van rechtswege vervallen. Op 20 september 2022 [vroeg u in een motie](#) om te komen tot herijking van het ruimtelijk beleidskader wind (de zone 'energielandschap' in de Omgevingsvisie). De aansluiting op twee bouwstenen RES en normstelling, is hierboven (als update [van de vorige voortgangsbeschrijving](#)) reeds toegelicht.

Onlangs heeft de provincie ook gereageerd op het verzoek van Maatschap Betuwemolen om het bevoegd gezag terug te nemen van de gemeenten Overbetuwe en Neder-Betuwe. Gedeputeerde Staten besloot onlangs om het bevoegd gezag niet terug te nemen. De motivatie hierbij is tweeledig. Enerzijds respecteren zij de keuze van (de raden van) Neder-Betuwe en Overbetuwe om landelijke normen te willen afwachten en aan de hand daarvan beleidskeuzes te maken. Anderzijds leidt de planMER en beleidsvorming tot vertraging die niet kan worden opgeheven door het bevoegd gezag bij de provincie te beleggen. Daarmee heeft het wijzigen van het bevoegd gezag niet het resultaat dat Maatschap Betuwemolen daarmee wil bereiken.

6. VERVOLG

Over enkele weken ontvangt u dus de Omgevingsagenda, met daarin de thema's die geagendeerd worden voor actualisatie van de 'Omgevingsvisie Overbetuwe 2040'. Op uw verzoek is onderdeel daarvan herijking van het onderdeel 'Energielandschap'. Vervolgens werken we dit in circa 3 maanden uit naar een Koersdocument, welke richting geeft voor de hernieuwde aangescherpte visie. U krijgt dit Koersdocument naar verwachting in februari 2024 aangeboden.

Parallel gaan we aan de slag met een methodiek/werkwijze voor opwek van grootschalige duurzame energie. We benutten daarbij de ervaringen op de locatie Park15 om te komen tot een praktische uitwerking, aan de hand waarvan we borging in de gehele gemeente kunnen bezien inzake procesparticipatie, lokale participatie en socialisatie grondvergoedingen. Specifiek voor wind analyseren wij de komende periode de voorgestelde concept-normering op de milieu-thema's geluid, slagschaduw en externe veiligheid.

Behandelend adviseur voor technische vragen Stefan Tempelman,
telefoon: 14 0481, e-mail: info@overbetuwe.nl

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris de burgemeester,

P.J.E. Breukers

R.P. Hoytink-Roubos